

SEE SAW SEEN II

by 11 photographers

May 7 - June 30, 2009 at ARDEL Gallery of Modern Art

Rama IX Art Museum Foundation

SEE SAW SEEN II

"If we can perceive our intention through the photograph, it proves that the artist doesn't count"

The above statement of Picasso might not be totally correct because, at present, fine art is still popular. However, mentioning the photograph taken by the prominent avant-garde artist shall lessen the debate: whether photography is an art? for some extents.

It has been more than a century that photograph are considered as a form of art under the condition and changes in terms of history, society, economies and politics. The debate whether photograph is an art has been minimized after the rise of the modern world. Many things are converged, while the emphasis is put on substance and the key message more than other aspects. Since then, besides a tool for copying the scene before the eyes, camera has been considered as a tool for recording the changes of time on the films. It can make the blank paper become full of stories and thoughts.

If so, whenever the artists are recording the view in front of them, the photographs are freezing the moment of time. When the situation ends, the photograph has become the past for us. If we consider the key message of each photograph based on the time, it is possible that we might foresee the future moving vaguely in that still image.

Perceiving the present happenings, looking back the records of the past and keeping an eye on the future, these photographs taken by 11 artists in the "SEE SAW SEEN" exhibition have opened up various thoughts of about these conceptual photographs that are intended to encourage imagination, memory and awareness towards the meanings of these still photographs of the viewers after scanning the beauty of each one of them.

The black and white photograph of the sculpture of a female standing on the old bridge with a child in her arms in high relief of the guest artist, Surat Osathanugrah, convey the beauty of selection of points of view and the stories out of an ordinary place tended to be ignored. It is brought back into the memory of those who have ever been visited before. However, those who have just seen the scene for the first time cannot escape from the spellbinding light, shadow and the stories whispering in the photograph that will lead their memory to the imaginative land beyond this square frame. The photograph taken by the artist have stopped the time and taken the past to interact with the present situation. It also can make the simplest things become a special moment lingering in our thoughts in an unforgettable way.

On the other side, the German photographer, Ralf Tooten, has perceived and presented the movement of period of time in the same society with a different angle. The artist created this series of photograph by the inspiration of the song "Extreme Ways" by Moby. The picture of extremely different places and people in the society has raised the question about the beginning and the ending of what's happening in each photograph. Actually, the darkness, brightness, happiness or misery does not remain in those moments of time. The artist's photographs might make us be in despair of life and live our life in present with consciousness.

The reflection of the incidents happened in the society full of diversity is presented once again in the photographs taken by Arnon Hoontrakul. The images of icon, ritual and practice are the reflection of something invisible but we can feel its existence. These 3 black and white photographs might be familiar in our thoughts. However, the attempt at selecting the powerful composition and the objects with a meaningful background make the photographs of an invisible thing become real.

The composition that moves the viewers is the result of the artist's expertise in perceiving substance and beauty out of an ordinary thing. The artist has changed the role of the camera into the bodily function of seeing. The photograph of Dow Wasiksiri reflects the amazing characteristics of the freshness and the challenge of the situation happened before the artist's eyes that is captured and presented in a lovely manner.

Likewise, the photographs of Nopadon Chotasiri present the simplicity along with the concept of recycling the useless materials. The artist collected various materials with different forms, colors and usages and presented through one photograph in order to convey the only one key message: the wisdom of people who try to bring useless objects back to life again. The beauty of the objects that the artist has tried to present is the fact that the artist invited other people or objects to present the message or the meaning through each photograph honestly while the artist has taken his role in selecting, recording and presenting something that might be ignored.

The happiness of people and the finest decoration of the architectures in the photographs taken by Nitikorn Kraivixien is the result of his impression of the way of life perceived along the journey to Bhutan, the country that emphasizes on the "Gross Domestic Happiness" more than the GNP (Gross National

SEE SAW SEEN II

“เมื่อเราสามารถเห็นสิ่งที่เราปรารถนาจะแสดงออกในภาพถ่ายได้ นั่นแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า จิตรกรรมดภาพแล้ว”

แม้คำกล่าวของปีคาสโซในช่วงต้นจะไม่ใช่ว่าความจริงที่ถูกต้องไปเสียทั้งหมด เนื่องจากในปัจจุบันนั้น จิตรกรรมหาได้เสื่อมความนิยมลงไปอย่างสิ้นเชิง แต่การกล่าวถึงภาพถ่ายโดยศิลปินหัวก้าวหน้าคนสำคัญของโลกศิลปะสมัยใหม่นี้ก็ทำให้ข้อถกเถียงที่ว่าภาพถ่ายเป็นศิลปะหรือไม่? นั้นเจือจางลงไปได้ในระดับหนึ่ง

เป็นเวลากว่าศตวรรษมาแล้วที่ภาพถ่ายเติบโตขึ้นในฐานะของศิลปะแขนงหนึ่งท่ามกลางเงื่อนไขและความเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจและการเมือง ข้อถกเถียงที่ว่าภาพถ่ายเป็นศิลปะหรือไม่ ดูเหมือนจะถูกกลดความสำคัญลงเมื่อโลกหลังสมัยใหม่รุ่งเรืองขึ้น หลายสิ่งกลายสภาพเข้าหากัน ขณะที่ความสำคัญของภาพถ่ายก็ดูเหมือนจะเบี่ยงเบนและต่างก็มุ่งเป้าไปสู่สาระที่ภาพถ่ายนำเสนอมากกว่าอื่นใด กระทั่งนับแต่นั้นเป็นต้นมา กล้องถ่ายภาพจึงเป็นมากกว่าเครื่องมือบันทึกและลอกเลียนสิ่งที่ตาเห็นเบื้องหน้า หากแต่ยังได้ทำหน้าที่สำคัญในการจดจำภาพความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยลงบนผิวหน้าของแผ่นฟิล์มและระบบเรียบแบนของผิวกระดาษว่างเปล่า ให้ปรากฏเต็มไปด้วยเรื่องราวและรูปความคิดของผู้คน

และเมื่อเป็นเช่นนั้น ใช่หรือไม่ว่า ณ เวลาหนึ่ง ขณะที่ศิลปินกำลังบันทึกการเกิดขึ้นของสิ่งที่อยู่เบื้องหน้า ภาพถ่ายได้หยุดเวลาของปัจจุบันขณะนั้นไว้ ต่อเมื่อเหตุการณ์นั้นสิ้นสุดลงภาพถ่ายก็กลายเป็นอดีตสำหรับเรา และหากพิจารณาสาระอันปรากฏในภาพถ่ายโดยอาศัยแก่นแกนของเวลาเป็นกรอบกัน เป็นไปได้ว่า ภาพถ่ายอาจทำให้เราสัมผัสเห็นอนาคตที่กำลังเคลื่อนไหลเลื่อนรางอยู่ในภาพนิ่งเหล่านั้นได้

การเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและทอดมองสิ่งที่ถูกบันทึกไว้ในรูปของอดีต กระทั่งการแลดูสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในเบื้องหน้าโดยพิจารณาถึงสภาพการณ์ที่ปรากฏในภาพถ่ายร่วมสามสิบภาพโดยศิลปินภาพถ่าย 11 คน ในนิทรรศการ “SEE SAW SEEN II” ครั้งนี้ ได้เปิดพื้นที่ทางความคิดอันหลากหลายเกี่ยวกับการนำเสนอภาพถ่ายเชิงความคิดแบบร่วมสมัย ที่กระตุ้นเร้าจินตนาการ ความทรงจำ และผัสสะแห่งการตระหนักรู้ ต่อความหมายซึ่งเคลื่อนไหลอยู่ในภาพถ่ายที่นิ่งเหล่านั้นให้ปรากฏในการเห็นของผู้ชม หลังจากที่ได้กวาดสายตาสารวจชมความงามซึ่งปรากฏเหนือผิวแผ่นของภาพนั้นแล้ว

ภาพถ่ายขาวดำซึ่งปรากฏเห็นภาพประติมากรรมนูนสูงของสตรีนาหนึ่งขณะกำลังอุ้มเด็กอยู่บนสะพานเก่าแก่ในย่านพระนครของศิลปินรับเชิญ สุรัตน์ โอสถานเคราะห์ ได้ถ่ายทอดความงามแห่งการคัดสรร มุมมองและเรื่องราวจากสถานที่ธรรมดาซึ่งนิ่งอยู่ในประวัติศาสตร์ที่ไม่ใครจะมีผู้ใส่ใจมากนักให้กลับมาเคลื่อนไหวอยู่ในความทรงจำของผู้ที่เคยพบเห็นมันอีกครั้ง ขณะที่ผู้ชมมีโอกาสได้เผชิญหน้ากับมันเป็นครั้งแรกหลังมานับสิบปีก็มิอาจหลีกเลี่ยงมนต์สะกดแห่งแสงเงา รวมถึงเรื่องราวที่สื่อสารโต้ตอบกันอย่างเจียบๆ ราวกับกำลังเปิดรื้อเอาความทรงจำของเราไปสู่พื้นที่แห่งการแต่งเติมทางจินตนาการอันพันเหนียวรอบภาพสี่เหลี่ยมนี้ ภาพถ่ายของคุณสุรัตน์ได้ตรึงกาลเวลาและดึงย้อนเอาอดีตเข้ามาโต้ตอบกับสิ่งที่เกิดขึ้นในห้วงยามปัจจุบัน กระทั่งถ่ายทอดสิ่งเรียบง่ายธรรมดา ให้พิเศษอยู่ในอุดมคติของเราได้อย่างยากที่จะลืมเลือน

ขณะที่ในอีกด้านหนึ่ง ศิลปินภาพถ่ายชาวเยอรมัน Ralf Tooten ก็กลับมาให้เห็นและถ่ายทอดภาพความเคลื่อนไหวของยุคสมัยในพื้นที่ของสังคมเดียวกันนี้ในมุมที่ต่างออกไป Ralf สร้างภาพถ่ายชุดนี้ขึ้นโดยอาศัยแรงบันดาลใจสำคัญจากบทเพลง “Extreme Ways” โดยศิลปิน Moby ภาพการปรากฏตัวของสถานที่และผู้คนในสังคมซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างสุดขั้วเป็นเสมือนการตั้งคำถามต่อระยะทางในการเริ่มต้นและสิ้นสุดของสิ่งที่เกิดขึ้นในภาพ ความมืด ความสว่าง สุข ทุกข์ หรือแท้จริงแล้วไม่ปรากฏมีสิ่งใดหลงเหลืออยู่ในระยะของความต่างนั้นเลย ในห้วงเวลาหนึ่งภาพถ่ายของ Ralf อาจทำให้เราทอดอาลัยกับชีวิตและเหลียวมองดูปัจจุบันของเราอย่างรู้เท่าทัน

ภาพถ่ายอันสะท้อนสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นกับพื้นที่ทางสังคมซึ่งเต็มไปด้วยความหลากหลายแห่งนี้ ปรากฏขึ้นอีกครั้งในภาพถ่ายของ อานนท์ อุตรกุล รูปวัตถุ พิธีกรรมและหลักปฏิบัติคือภาพสะท้อนของบางสิ่งซึ่งมองไม่เห็นหากแต่สัมผัสได้ถึงการมีอยู่ของมัน ภาพถ่ายสีขาวดำสามภาพนี้แม้จะดูคุ้นตาและคุ้นเคยดีในห้วงคำนึงของเรา แต่การพยายามเพินหาองค์ประกอบที่ทรงพลังและเลือกคัดเฉพาะบางสิ่งอย่างมีที่มาที่ไปนั้น ก็ทำให้ภาพถ่ายของสิ่งซึ่งมองไม่เห็นในภาพถ่ายนี้ปรากฏเห็นเด่นชัดเป็นรูปธรรมมากขึ้น

การจัดสรรองค์ประกอบที่ล้นสะท้อนต่อการเห็นและการรับรู้ของผู้ที่ได้เผชิญหน้ากับภาพถ่ายเหล่านี้ ล้วนแต่เป็นผลมาจากความเชี่ยวชาญในการเห็นสาระและความงามจากสิ่งอันเรียบง่ายธรรมดาของศิลปิน ที่เปลี่ยนหน้าที่ของกล้องบันทึกภาพไปสู่การทำหน้าที่ของอวัยวะสำคัญทางการเห็น ภาพถ่ายของ ดาว วาสิสิริ ได้สะท้อนให้เห็นลักษณะอันน่าทึ่งของการนำเสนอความสดและความท้าทายต่อสถานการณ์ซึ่งกำลังเกิดขึ้นเบื้องหน้าในช่วงเลี้ยววินาทีหนึ่งให้แน่ชัด และเคลื่อนผ่านออกไปยังผู้ชมได้อย่างน่าเอ็นดู

เช่นเดียวกันกับภาพถ่ายของศิลปิน นภดล โชตะสิริ ที่ความเรียบง่ายถูกนำเสนอพร้อมๆ กับแนวคิดเกี่ยวกับการนำเอาวัสดุเหลือใช้กลับมาประยุกต์และดัดแปลงใหม่ให้เหมาะสมกับการใช้งาน นภดลรวบรวมเอาวัตถุสิ่งของซึ่งต่างก็มีรูปทรง สีสัน และลักษณะการใช้สอยแตกต่างกันเข้าไว้ในภาพหนึ่งภาพเพื่อแสดงสาระเพียงหนึ่งเดียว คือภูมิปัญญาอันชาญฉลาดของผู้คน ซึ่งพยายามมอบชีวิตใหม่แก่วัตถุไร้ค่าให้กลับมามีชีวิตขึ้นอีกครั้ง ความงามของสิ่งที่นภดลนำเสนอ ก็คือการเปิดพื้นที่ให้กับบุคคลอื่นหรือสิ่งอื่นๆ ได้ทำหน้าที่แสดงสาระหรือความหมายออกไปยังภาพถ่ายด้วยตนเองอย่างตรงไปตรงมา ขณะที่ตัวของศิลปินนั้นก็ทำหน้าที่โดยสมบูรณ์ในการเพินหา บันทึก และเลือกนำเสนอคุณค่าของบางสิ่งซึ่งอาจถูกละเลยไป

ภาพความสุขของผู้คนและการประดับตกแต่งสถาปัตยกรรมด้วยลวดลายและสีสันอันวิจิตรในภาพถ่ายของศิลปิน นิติกร กรัยวิเชียร ซึ่งเกิดขึ้นจากความประทับใจต่อวิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ในระหว่างการเดินทางในประเทศภูฏาน ประเทศซึ่งให้ความสำคัญกับความสุขมวลรวมภายในประเทศมากกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหรือดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจ ภาพเหล่านี้แสดงให้เห็นการเลือกสรรมุมมองและองค์ประกอบที่น่าสนใจของเส้นสีและชีวิตซึ่งแม้จะดูห่างไกลจากวิถีแห่งเรา หากแต่สิ่งซึ่งสะท้อนอยู่ในความแตกต่างนี้ ก็อาจทำให้เราพบเห็นวิถีอื่นๆ ซึ่ง

เราเองอาจต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจมากขึ้น

ความพยายามในการสำรวจและสะท้อนปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ยุคสมัย ผู้คน หรือแม้กระทั่งสิ่งละอันพันละน้อยซึ่งถูกบันทึกไว้ในระหว่างการพบเห็นของศิลปินได้พาเราเข้าไปพบกับความจริงในภาพถ่าย และความหลากหลายของแง่มุมทางการเห็นนับตั้งแต่สิ่งเรียบง่ายธรรมดาอย่างที่สุด ไปจนถึงการลดหลั่น ชั้นเชิงทางความคิดซึ่งแยบคายอย่างที่สุด อย่างไรก็ตาม ภาพถ่ายเหล่านี้ต่างก็ล้วนแต่ได้ทำหน้าที่ของภาพถ่าย ซึ่งมุ่งแสดงสาระและความงามที่มีอยู่ในสิ่งอื่นๆ ผู้คนอื่นๆ หรือเรื่องราวอื่นๆ ทั้งในรูปของความเหมือนจริงและพ้นเหนือไปจากความเป็นจริงโดยทั้งสิ้น ขณะที่เนื้อหาในการนำเสนอที่มุ่งประเด็นทางความคิดมากกว่าการจำกัดอยู่กับเทคนิคหรือกรอบทางทฤษฎีอื่นใด

ความหลากหลายแห่งการเห็นได้ปรากฏผ่านภาพถ่ายเชิงความคิดอีกครั้ง ในภาพถ่ายบันทึกการเดินทางของ *ถาวร โกอุดมวิทย์* ซึ่งหยุดตรงและคัดสรรสิ่งอันดึงดูดใจไว้ในชั่วขณะหนึ่งของออกโกโด ประเทศญี่ปุ่น และโตเกียวในประเทศเขมร ภาพลักษณะทางธรรมชาติที่ดูราวกับภาพเขียนซึ่งเกิดจากการจุดแต้มน้ำหมึกลงไปในพื้นขาวโพลน และภาพทะเลสาบเมืองร้อนที่ล่องกว้าง คือผลแห่งการเลือกสรรสิ่งซึ่งปรากฏอย่างเป็นธรรมดาและเป็นธรรมชาติอย่างที่สุดเข้าไว้ด้วยกัน ความแตกต่างทางภูมิประเทศของสถานที่ทั้งสอง นำไปสู่ความแตกต่างทางอุณหภูมิซึ่งแม้แต่มนุษย์ก็อาจล่องล้าเข้าไปหาน้ำได้ การเห็นกายภาพภายนอกในความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติภายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทำให้มนุษย์ตระหนักได้ว่าแท้จริงแล้ว ธรรมชาติอาจเปิดประตูให้เราเข้าไปสัมผัสเห็นกับสุนทรียภาพที่มีอยู่ในสิ่งอื่นและในตัวเราในฐานะของผู้เยี่ยมเยือนเท่านั้น หากล่องพ้นจากขอบกั้นนี้ไปแล้วเป็นไปได้อย่างไรจากราวลอสัญญ์เสียสมดุลอันยิ่งใหญ่ไป

ภาพถ่ายซึ่งแสดงให้เห็นความพิเศษของการนำเสนอสิ่งที่ยืนอยู่นอกเหนือไปจากการเห็นปกติของเรา หากแต่เกิดขึ้นจากการจัดสภาพและหลอมรวมเอาสุนทรียภาพในหลายสิ่งมารวมเข้าไว้ด้วยกันในภาพๆ หนึ่งนั้น นอกจากจะต้องอาศัยทักษะและกระบวนการจัดสรรความสำคัญทางความคิดในการที่จะบันทึกและถ่ายทอดรูปลักษณ์ความเป็นจริงของสิ่งต่างๆ ให้กลายเป็นสุนทรียภาพแห่งความเหนือจริงแล้ว สิ่งที่ดีเหมือนจะยากยิ่งไปกว่านั้น ก็คือการทำความเข้าใจจริงกับปรากฏเห็นแก่สาระแห่งความจริงได้ในที่สุด ดังเช่นในภาพถ่ายของ *อลงกรณ์ ศรีประเสริฐ* ที่มุ่งนำเสนอเนื้อหาสาระของภาพถ่ายซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งกับเวลา การเห็นและพยายามถ่ายทอดแง่มุมเกี่ยวกับภาพถ่าย ในแง่นี้อาจทำให้ภาพถ่ายเป็นมากกว่าภาพนิ่งธรรมดา ขณะเดียวกันก็อาจทำให้ผู้ซึ่งกำลังเผชิญหน้ากับภาพถ่ายเหล่านี้ เห็นสิ่งซึ่งมีมากไปกว่ารูปลักษณ์อันปรากฏอยู่บนผิวหน้าของแผ่นรองรับได้ เช่นเดียวกับภาพถ่ายแนวเหนือจริงของศิลปิน *กนก สุริยสัจย์* ซึ่งได้ดึงเราเข้าไปหาโลกใหม่อันคุ้นเคยภายใต้กระบวนการสร้างของเทคโนโลยีดิจิทัล เรือนร่างที่บอบบางของหญิงสาวซึ่งถูกประกอบรวมเข้าไว้ด้วยโครงสร้างและพื้นผิวอันแตกต่าง คือเอกภาพแห่งความขัดแย้งซึ่งเชื่อมโยงเอาผัสสะแห่งการเห็นของเราไปสู่สุนทรียภาพใหม่ในพื้นที่อันเปลือยเปล่าของจินตนาการและจิตใต้สำนึก

สิ่งที่ภาพถ่ายศิลปะสามารถทำได้และเป็นได้จึงมีมากกว่าการบันทึกภาพปัจจุบันของเวลา หรือการสะท้อนห้วงยามแห่งอดีต ภาพถ่ายเชิงความคิดในนิทรรศการครั้งนี้ยังได้ทำนายและวิพากษ์ถึงอนาคตอันเร็ววัน โดยอาศัยรูปของความจริงและความเหนือจริงเชื่อมโยงไปถึง

Steven Pettifor และภาพถ่ายแบบกึ่งจริงกึ่งฝันของเขา ปรากฏให้เห็นภาพครอบครัวของเพื่อนชาวต่างชาติซึ่งอาศัยอยู่ในเมืองไทย Steven ได้ทำการจำลองภาพความกังวลของเขาต่อการเกิดขึ้นของครอบครัวในอนาคต และสร้างภาวะทางความรู้สึกที่นำห้วงวิฤตในอนาคตของมวลมนุษยชาติซึ่งหมกมุ่นอยู่กับการสืบทอดเผ่าพันธุ์ของตนเองโดยมิได้ใส่ใจต่อคำเตือนหรือหายนะของโลกที่กำลังจะมาถึง ภาพถ่ายของ Steven เป็นเสมือนเงาสสะท้อนของผืนน้ำที่ไม่เพียงแต่จะชัดเจนตัวเราเข้าอย่างเต็มแรง หากแต่ยังฉายภาพอนาคตอันน่าสะพรึงให้ปรากฏในเบื้องหน้าเราได้

ภาพใบหน้าของสัตว์สตัฟฟ์ซึ่งถูกสร้างขึ้นเพื่อเลียนแบบสัตว์ที่ตายแล้วให้ดูราวกับว่าพวกมันได้กลับขึ้นมามีชีวิตอีกครั้งภายในพิพิธภัณฑ์แห่งหนึ่งในต่างประเทศ สำหรับ *อนุชัย ศรีจุฑาพทุทอง* พวกมันคือผลผลิตแห่งความโง่เขลาของหมู่มวลมนุษยชาติซึ่งพยายามอวดอ้างว่ามั่นคงอนันต์กรรมอันน่าทึ่งของโลก ขณะที่ในอีกด้านหนึ่งสัตว์ซึ่งมีชีวิตอยู่จริงกลับค่อยๆ สูญพันธุ์ลงเรื่อยๆ ภาพใบหน้าของสัตว์ที่อนุชัยพยายามนำเสนอ นั้น นอกจากจะวิพากษ์ถึงปัจจุบันของมนุษย์อย่างตรงไปตรงมาแล้ว ภาพถ่ายของเขายังได้ตั้งคำถามต่อการมีอำนาจเหนือสิ่งมีชีวิตอื่นบนโลกของมนุษย์และแสดงความเห็นต่อสิ่งที่เกิดขึ้นด้วยถ้อยความซึ่งถูกเขียนลงไปบนภาพถ่ายเหล่านั้น ราวกับว่ามันคือของที่ระลึกจากพิพิธภัณฑ์ที่ไร้ชีวิตแห่งนั้น

การรวบรวมเอาภาพถ่ายหลายสิบภาพในนิทรรศการ “SEE SAW SEEN II” ครั้งนี้ ได้เปิดแง่มุมทางการเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาสภาพการณ์รอบตัวในวาระต่างๆ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต โดยอาศัยคุณลักษณะอันเสมือนจริงของภาพถ่ายในการนำเราเข้าไปสำรวจความคิดเห็นของศิลปินที่มีต่อสิ่งซึ่งพวกเขาเจตนาจะบันทึกมันไว้ในรูปของภาพนิ่ง เบื้องหลังการเห็นผ่านม่านเลนส์และดวงตาทั้ง 11 คู่นี้ได้แตกยอด แผ่ขยายความคิดและทัศนคติอันแตกต่างขึ้นในดวงตาของผู้ที่ได้พบเห็นและเชื่อมโยงเราไปสู่พื้นที่อื่นๆ มากเท่าที่จินตนาการและการตระหนักรู้ของเราจะเคลื่อนที่ไปถึง

และหากเมื่อถึงเวลานั้นแล้วเราอาจเข้าใจประโยคที่ว่า “ภาพเพียงภาพเดียวอาจมีความหมายมากกว่าคำพูดพันคำ”

บุษราพร ทองชัย

SEE SAW SEEN II

“เมื่อเราสามารถเห็นสิ่งที่เราปรารถนาจะแสดงออกในภาพถ่ายได้ นั่นแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า จิตรกรรมดภาระแล้ว”

แม้คำกล่าวของปีคาสโซในช่วงต้นจะไม่ใช่ว่าความจริงที่ถูกต้องไปเสียทั้งหมด เนื่องจากในปัจจุบันนั้น จิตรกรรมหาได้เสื่อมความนิยมลงไปอย่างสิ้นเชิง แต่การกล่าวถึงภาพถ่ายโดยศิลปินหัวก้าวหน้าคนสำคัญของโลกศิลปะสมัยใหม่นี้ก็ทำให้ข้อถกเถียงที่ว่าภาพถ่ายเป็นศิลปะหรือไม่? นั้นเจือจางลงไปได้ในระดับหนึ่ง

เป็นเวลากว่าศตวรรษมาแล้วที่ภาพถ่ายเติบโตขึ้นในฐานะของศิลปะแขนงหนึ่งท่ามกลางเงื่อนไขและความเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจและการเมือง ข้อถกเถียงที่ว่าภาพถ่ายเป็นศิลปะหรือไม่ ดูเหมือนจะถูกกลดความสำคัญลงเมื่อโลกหลังสมัยใหม่รุ่งเรืองขึ้น หลายสิ่งกลายสภาพเข้าหากัน ขณะที่ความสำคัญของภาพถ่ายก็ดูเหมือนจะเบี่ยงเบนและต่างก็มุ่งเป้าไปสู่สาระที่ภาพถ่ายนำเสนอมากกว่าอื่นใด กระทั่งนับแต่นั้นเป็นต้นมา กล้องถ่ายภาพจึงเป็นมากกว่าเครื่องมือบันทึกและลอกเลียนสิ่งที่ตาเห็นเบื้องหน้า หากแต่ยังได้ทำหน้าที่สำคัญในการจดจำภาพความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยลงบนผิวหน้าของแผ่นฟิล์มและระนาบเรียบแบนของผิวกระดาษว่างเปล่า ให้ปรากฏเต็มไปด้วยเรื่องราวและรูปความคิดของผู้คน

และเมื่อเป็นเช่นนั้น ใช่หรือไม่ว่า ณ เวลาหนึ่ง ขณะที่ศิลปินกำลังบันทึกการเกิดขึ้นของสิ่งที่อยู่เบื้องหน้า ภาพถ่ายได้หยุดเวลาของปัจจุบันขณะนั้นไว้ ต่อเมื่อเหตุการณ์นั้นสิ้นสุดลงภาพถ่ายก็กลายเป็นอดีตสำหรับเรา และหากพิจารณาสาระอันปรากฏในภาพถ่ายโดยอาศัยแก่นแกนของเวลาเป็นกรอบกัน เป็นไปได้ว่า ภาพถ่ายอาจทำให้เราสัมผัสเห็นอนาคตที่กำลังเคลื่อนไหลเลื่อนวางอยู่ในภาพนิ่งเหล่านั้นได้

การเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและทอดมองสิ่งที่ถูกบันทึกไว้ในรูปของอดีต กระทั่งการแลดูสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในเบื้องหน้าโดยพิจารณาถึงสภาพการณ์ที่ปรากฏในภาพถ่ายร่วมสามสิบภาพโดยศิลปินภาพถ่าย 11 คน ในนิทรรศการ “SEE SAW SEEN II” ครั้งนี้ ได้เปิดพื้นที่ทางความคิดอันหลากหลายเกี่ยวกับการนำเสนอภาพถ่ายเชิงความคิดแบบร่วมสมัย ที่กระตุ้นเร้าจินตนาการ ความทรงจำ และผัสสะแห่งการตระหนักรู้ ต่อความหมายซึ่งเคลื่อนไหวอยู่ในภาพถ่ายที่แนบนิ่งเหล่านั้นให้ปรากฏในการเห็นของผู้ชม หลังจากที่ได้กวาดสายตาสารวจชมความงามซึ่งปรากฏเหนือผิวแผ่นของภาพนั้นแล้ว

ภาพถ่ายขาวดำซึ่งปรากฏเห็นภาพประติมากรรมนูนสูงของสตรีนาหนึ่งขณะกำลังอุ้มเด็กอยู่บนสะพานเก่าแก่ในย่านพระนครของศิลปินรับเชิญ สุรัตน์ โอสถานเคราะห์ ได้ถ่ายทอดความงามแห่งการคัดสรร มุมมองและเรื่องราวจากสถานที่ธรรมดาซึ่งแนบนิ่งอยู่ในประวัติศาสตร์ที่ไม่ใครจะมีผู้ใส่ใจมากนักให้กลับมาเคลื่อนไหวอยู่ในความทรงจำของผู้ที่เคยพบเห็นมันอีกครั้ง ขณะที่ผู้ชมมีโอกาสได้เผชิญหน้ากับมันเป็นครั้งแรกหลังมานเลนส์ก็มีอาจหลีกเลี่ยงมันดั่งสะกดแห่งแสงเงา รวมถึงเรื่องราวที่สื่อสารโต้ตอบกันอย่างเจียบๆ ราวกับกำลังเปิดรื้อเอาความทรงจำของเราไปสู่พื้นที่แห่งการแต่งเติมทางจินตนาการอันพันเหนือกกรอบภาพสี่เหลี่ยมนี้ ภาพถ่ายของคุณสุรัตน์ได้ตรงกาลเวลาและดึงย้อนเอาอดีตเข้ามาโต้ตอบกับสิ่งที่เกิดขึ้นในห้วงยามปัจจุบัน กระทั่งถ่ายทอดสิ่งเรียบง่ายธรรมดา ให้พิเศษอยู่ในอุดมคติของเราได้อย่างยากที่จะลืมเลือน

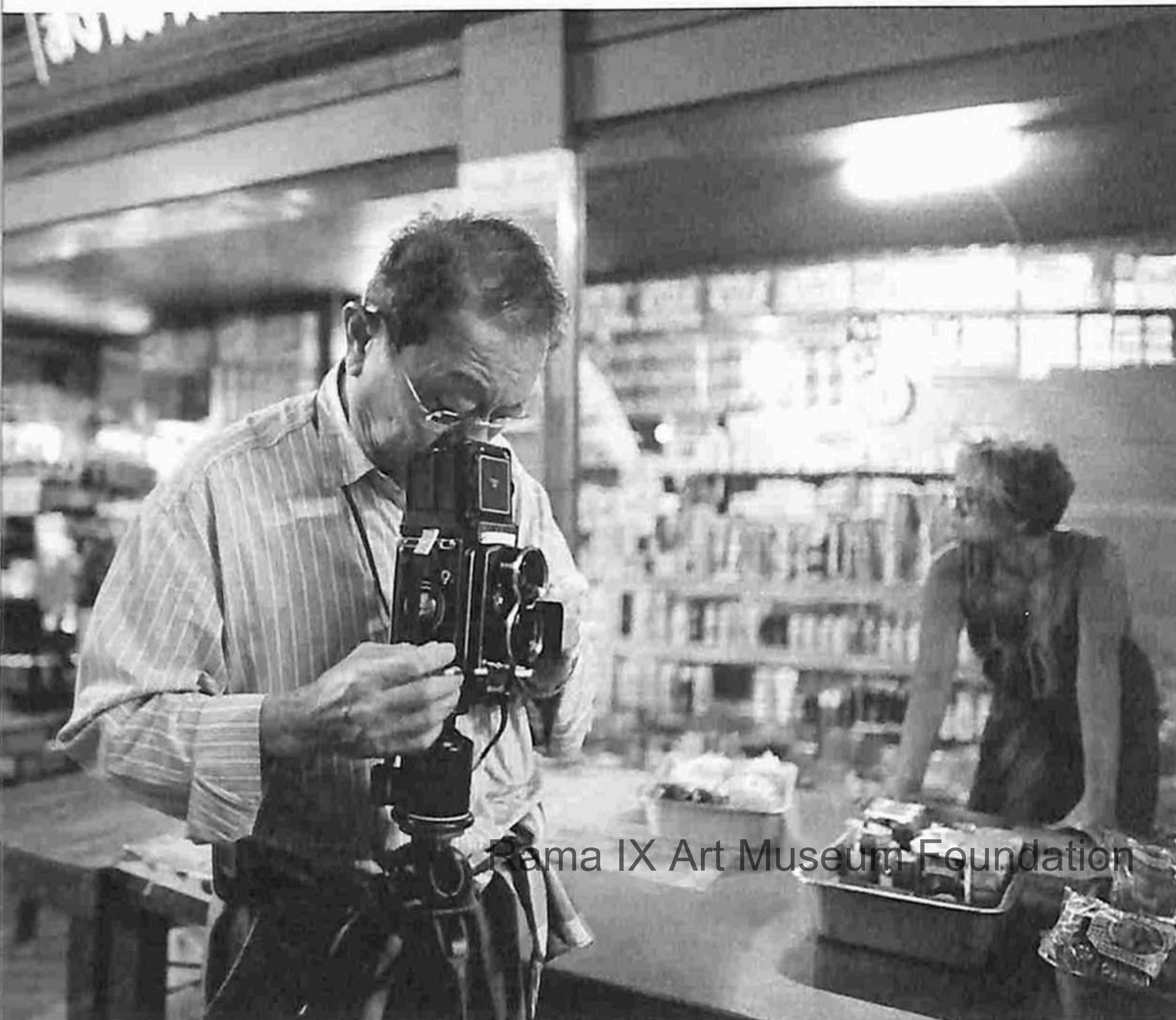
ขณะที่ในอีกด้านหนึ่ง ศิลปินภาพถ่ายชาวเยอรมัน Ralf Tooten ก็กลับมาให้เห็นและถ่ายทอดภาพความเคลื่อนไหวของยุคสมัยในพื้นที่ของสังคมเดียวกันนี้ในมุมที่ต่างออกไป Ralf สร้างภาพถ่ายชุดนี้ขึ้นโดยอาศัยแรงบันดาลใจสำคัญจากบทเพลง “Extreme Ways” โดยศิลปิน Moby ภาพการปรากฏตัวของสถานที่และผู้คนในสังคมซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างสุดขั้วเป็นเสมือนการตั้งคำถามต่อระยะทางในการเริ่มต้นและสิ้นสุดของสิ่งที่เกิดขึ้นในภาพ ความมืด ความสว่าง สุข ทุกข์ หรือแท้จริงแล้วไม่ปรากฏมีสิ่งใดหลงเหลืออยู่ในระยะของความต่างนั้นเลย ในห้วงเวลาหนึ่งภาพถ่ายของ Ralf อาจทำให้เราทอดอาลัยกับชีวิตและเหลียวมองดูปัจจุบันของเราอย่างรู้เท่าทัน

ภาพถ่ายอันสะท้อนสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นกับพื้นที่ทางสังคมซึ่งเต็มไปด้วยความหลากหลายแห่งนี้ ปรากฏขึ้นอีกครั้งในภาพถ่ายของ อานนท์ อุตรกุล รูปวัตถุ พิธีกรรมและหลักปฏิบัติคือภาพสะท้อนของบางสิ่งซึ่งมองไม่เห็นหากแต่สัมผัสได้ถึงการมีอยู่ของมัน ภาพถ่ายสีขาวดำสามภาพนี้แม้จะดูคุ้นตาและคุ้นเคยดีในห้วงคำนึงของเรา แต่การพยายามเพินหาองค์ประกอบที่ทรงพลังและเลือกคัดเฉพาะบางสิ่งอย่างมีที่มาที่ไปนั้น ก็ทำให้ภาพถ่ายของสิ่งซึ่งมองไม่เห็นในภาพถ่ายนี้ปรากฏเห็นเด่นชัดเป็นรูปธรรมมากขึ้น

การจัดสรรองค์ประกอบที่ล้นสะท้อนต่อการเห็นและการรับรู้ของผู้ที่ได้เผชิญหน้ากับภาพถ่ายเหล่านี้ ล้วนแต่เป็นผลมาจากความเชี่ยวชาญในการเห็นสาระและความงามจากสิ่งอันเรียบง่ายธรรมดาของศิลปิน ที่เปลี่ยนหน้าที่ของกล้องบันทึกภาพไปสู่การทำหน้าที่ของอวัยวะสำคัญทางการเห็น ภาพถ่ายของ ดาว วาสิสิริ ได้สะท้อนให้เห็นลักษณะอันน่าทึ่งของการนำเสนอความสดและความท้าทายต่อสถานการณ์ซึ่งกำลังเกิดขึ้นเบื้องหน้าในช่วงเลี้ยววินาทีหนึ่งให้แนบนิ่ง และเคลื่อนผ่านออกไปยังผู้ชมได้อย่างน่าเอ็นดู

เช่นเดียวกันกับภาพถ่ายของศิลปิน นภดล โชตะสิริ ที่ความเรียบง่ายถูกนำเสนอพร้อมๆ กับแนวคิดเกี่ยวกับการนำเอาวัสดุเหลือใช้กลับมาประยุกต์และดัดแปลงใหม่ให้เหมาะสมกับการใช้งาน นภดลรวบรวมเอาวัตถุสิ่งของซึ่งต่างก็มีรูปทรง สีสัน และลักษณะการใช้สอยแตกต่างกันเข้าไว้ในภาพหนึ่งภาพเพื่อแสดงสาระเพียงหนึ่งเดียว คือภูมิปัญญาอันชาญฉลาดของผู้คน ซึ่งพยายามมอบชีวิตใหม่แก่วัตถุไร้ค่าให้กลับมามีชีวิตขึ้นอีกครั้ง ความงามของสิ่งที่นภดลนำเสนอ ก็คือการเปิดพื้นที่ให้กับบุคคลอื่นหรือสิ่งอื่นๆ ได้ทำหน้าที่แสดงสาระหรือความหมายออกไปยังภาพถ่ายด้วยตนเองอย่างตรงไปตรงมา ขณะที่ตัวของศิลปินนั้นก็ทำหน้าที่โดยสมบูรณ์ในการเพินหา บันทึก และเลือกนำเสนอคุณค่าของบางสิ่งซึ่งอาจถูกละเลยไป

ภาพความสุขของผู้คนและการประดับตกแต่งสถาปัตยกรรมด้วยลวดลายและสีสันอันวิจิตรในภาพถ่ายของศิลปิน นิติกร กรัยวิเชียร ซึ่งเกิดขึ้นจากความประทับใจต่อวิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ในระหว่างการเดินทางในประเทศภูฏาน ประเทศซึ่งให้ความสำคัญกับความสุขมวลรวมภายในประเทศมากกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหรือดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจ ภาพเหล่านี้แสดงให้เห็นการเลือกสรรมุมมองและองค์ประกอบที่น่าสนใจของเลนส์และชีวิตซึ่งแม้จะดูห่างไกลจากวิถีแห่งเรา หากแต่สิ่งซึ่งสะท้อนอยู่ในความแตกต่างนี้ ก็อาจทำให้เราพบเห็นวิถีอื่นๆ ซึ่ง

สุรัตน์ โอสมานุเคราะห์ / Surat Osathanugrah

แนวความคิด

สะพานมหาตไทยอุทิศ ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้รำลึกถึงการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ตัวสะพานเป็นประติมากรรมรูปแม่อุ้มลูก กำลังยืนร้องไห้ ซึ่งเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ของความเศร้าโศกเสียใจที่ประชาชนไทยในยุคนั้นได้สูญเสียพระมหากษัตริย์อันเป็นที่รักยิ่งของพวกเขา

Concept

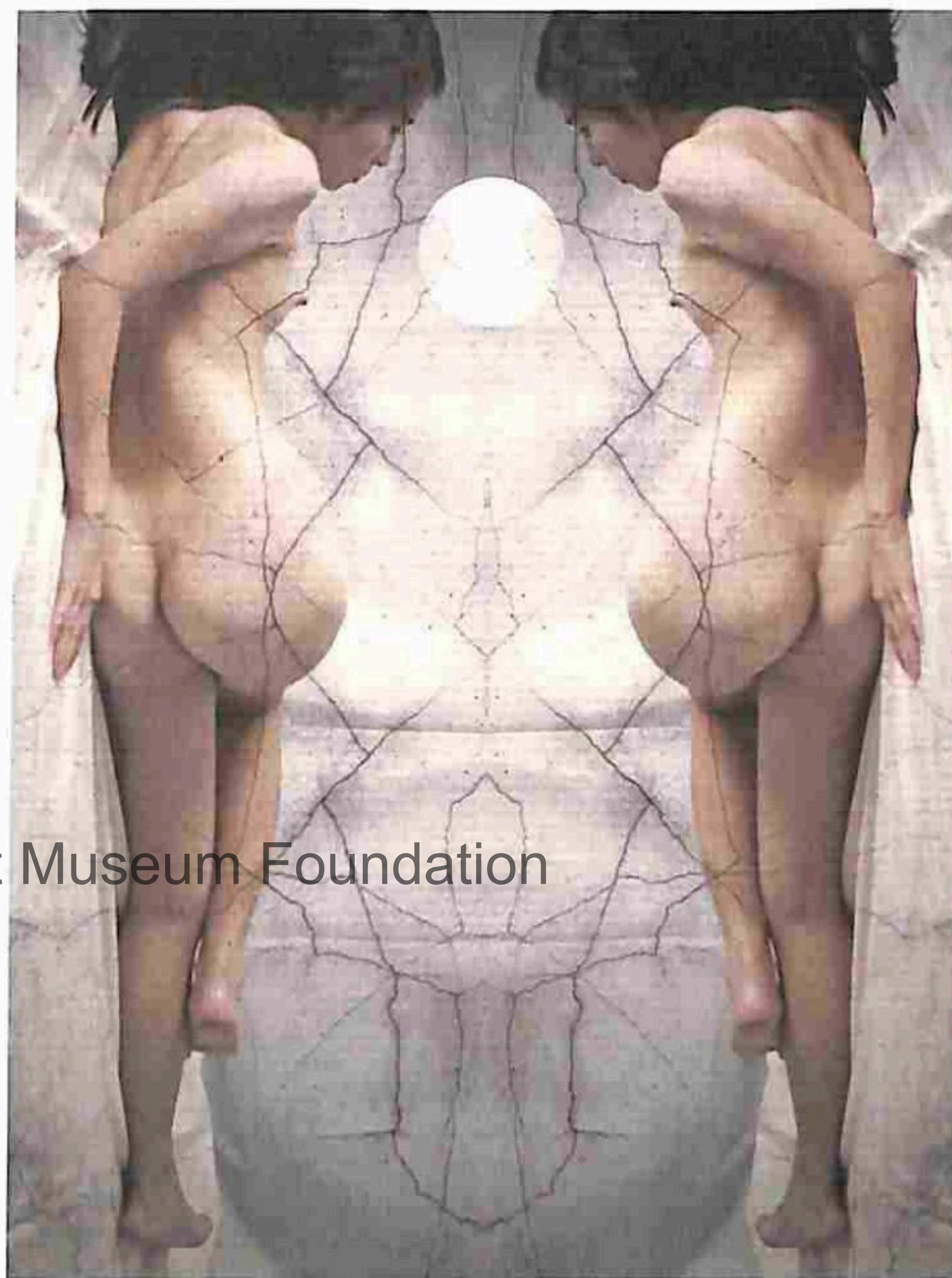
The "Mahadthai Utid" bridge was constructed as a memorial to King Rama V. On the bridge, there was a sculpture of a mother crying with a child in her arms. This symbolized the grieving of the population at the loss of their beloved King.

Rama IX Art Museum Foundation

Story, Digital art, 125 x 84 cm, 2009, Edition of 5

Narcissus, Digital art, 120 x 91 cm, 2009, Edition of 5

Rama IX Art Museum Foundation

nun สุริยสตัย / Kanok Suriyasat

แนวความคิด

ภาพความประทับใจในเรือนร่างเปลือยเปล่าของสตรี ได้ถูกถ่ายทอดใหม่ในลักษณะของภาพสัญลักษณ์แนวเหนือจริงซึ่งเป็นเสมือนภาพตัวแทนของความงามที่ถูกผสมผสานเข้าหาความแข็งแกร่งของโครงสร้าง การทับซ้อนของพื้นผิวและความพรำมัวของบรรยากาศอันขัดแย้ง แตกต่าง หากแต่สร้างความสมดุลอยู่ภายใน ความสามารถที่ไร้ขีดจำกัดของกระบวนการสร้างภาพถ่ายดิจิทัลซึ่งให้ผลลัพธ์ราวกับภาพวาดที่ปราศจากโครงร่าง ได้สร้างปรากฏการณ์ภายในจิตได้สำนึกขึ้นอย่างไร้ที่สิ้นสุด

Concept

An impression of the nude model is communicated through the surreal symbols that are comparable to the representation of beauty combined with the tough structure, the overlaid surfaces, and the diffuse of different and conflicting ambiances. These characteristics are used to create the balance within each photograph. Thanks to the unlimited capacities of the digital process, these photographs render the drawing-like images without any structure while leaving the phenomenon in our subconscious mind endlessly.

Rama IX Art Museum Foundation

Untitled, Black & White photography, 98.5 x 75 cm, 2001